

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КОРОТУН ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА

УДК 342.951:347.77

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

12.00.07. – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора юридичних наук

Київ – 2020

Дисертація є рукописом

Роботу виконано в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий консультант: доктор юридичних наук, доцент
Світличний Олександр Петрович,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
професор кафедри цивільного та господарського права.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України,
заслужений діяч науки і техніки України
Стеценко Семен Григорович,
Верховний Суд,
суддя Касаційного адміністративного суду;

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
Сопілко Ірина Миколаївна,
Національний авіаційний університет,
декан юридичного факультету;

доктор юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України
Теремецький Владислав Іванович,
Західноукраїнський національний університет,
професор кафедри цивільного права і процесу.

Захист відбудеться «20» жовтня 2020 р. о 10 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.062.16 у Національному авіаційному університеті за адресою: 03680, м. Київ, просп. Любомира Гузара, 1.

З дисертацією можна ознайомитися в Науково-технічній бібліотеці Національного авіаційного університету за адресою: 03680, м. Київ, просп. Любомира Гузара, 1.

Автореферат розіслано «10» вересня 2020 року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Ю. Л. Юринець

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Проблема захисту інтелектуальної власності перебуває в центрі уваги суспільства і держави. Закріплені в Конституції України положення про захист інтелектуальної власності, що набули розвитку в багатьох законодавчих актах, спонукають вітчизняну юридичну науку до пошуку найбільш оптимальних моделей регулювання суспільних відносин у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності. Однак недореформованість державної системи охорони інтелектуальної власності спричиняє пряме порушення статті 54 Конституції України, яка гарантує громадянам свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у різних видах інтелектуальної діяльності. Вочевидь, для правової держави, яку ми будуємо, стан забезпечення захисту інтелектуальної власності не задовольняє потреб сучасного суспільства. За таких умов участь держави та публічної адміністрації в зазначеній сфері є вирішальною.

Для досягнення поставленої мети виникає потреба визначити напрями і заходи щодо прийняття ефективних управлінських рішень, окреслити особливості реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів, увиразнити прикметні риси організаційно-структурного забезпечення та на цій основі запропонувати шляхи вдосконалення адміністративно-правового захисту інтелектуальної власності.

Теоретичним підґрунтям дисертаційного дослідження стали праці відомих вітчизняних і зарубіжних учених, таких як В. Авер'янов, С. Алексєєв, О. Андрійко, Г. Андрощук, В. Бевзенко, А. Берлач, Ю. Битяк, Ю. Бошицький, В. Галунько, В. Гарашук, Є. Гетьман, І. Голосніченко, О. Гумін, Є. Додін, С. Діденко, П. Діхтієвський, О. Єщук, О. Зайчук, А. Іванишук, Р. Калюжний, М. Каменська, Т. Карабін, М. Кельман, М. Козюбра, А. Колодій, Т. Коломоєць, В. Колпаков, А. Комзюк, О. Кузьменко, А. Куліш, В. Курило, І. Личенко, Р. Мельник, Н. Нижник, О. Орлюк, С. Позняков, М. Потоцький, Є. Пряхін, А. Пухтецька, П. Рабінович, О. Рябченко, О. Світличний, О. Скакун, І. Сопілко, С. Стеценко, В. Теремецький, О. Харитонова, М. Цвік, Ю. Шемшученко, Р. Шишка, І. Шопіна, Г. Ярмакі та інших.

Завдяки доробку цих учених було створено теоретичну основу для розкриття юридичної природи й удосконалення адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. У дослідженні було використано наукові здобутки представників адміністративного права, які вивчали й досліджували окремі проблемні питання публічного

адміністрування у сфері інтелектуальної власності, зокрема: Т. Гарбуз, Г. Римарчук, А. Майданевича, О. Михальського, О. Тандира, С. Філь, А. Хрідочкіна, А. Чукаєва. На окрему увагу заслуговує наукове дослідження Г. Римарчук «Адміністративно-правове забезпечення права інтелектуальної власності в Україні» (2013 р.), яка розглянула лише окремі аспекти його сутності. Поза увагою залишилися питання визначення принципів, системи і структури суб'єктів публічної адміністрації, а також проблемні питання адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері Інтернету. Тож окремої наукової розвідки про адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності немає.

Утім, не заперечуючи вагомому внеску названих фахівців, варто зазначити, що незважаючи на їхні наукові дослідження й чималу кількість публікацій з окресленого питання, в юридичній галузі залишаються недослідженими численні проблеми адміністративного забезпечення у сфері інтелектуальної власності.

Відсутність теоретичних узагальнень і відповідних практичних рекомендацій негативно впливає на формування та розвиток науки адміністративного права. Проблеми адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності в теорії адміністративного права недостатньо розроблені. Ціла низка питань адміністративно-правового забезпечення, які стосуються функцій держави та публічного управління, реформування системи державного управління, принципів їх діяльності, особливостей застосування й реалізації інституту адміністративної відповідальності у досліджуваній сфері, понині залишаються без належного правового регулювання та науково-теоретичного забезпечення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дослідження виконано відповідно до основних положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015, Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015, Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 р. № 402-р, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 03.03.2016 р., відповідно до плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної праці полягає в тому, щоб за допомогою сучасних методів наукового пізнання, на підставі аналізу доктринальних поглядів учених і норм вітчизняного й міжнародного законодавства визначити сутність, особливості та шляхи удосконалення адміністративно-правового забезпечення у сфері захисту інтелектуальної власності.

Для досягнення мети потрібно розв'язати такі *завдання*:

- окреслити поняття і структуру адміністративно-правового забезпечення у сфері захисту інтелектуальної власності;
- розробити методологію аналізу адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності;
- визначити функції держави щодо забезпечення захисту інтелектуальної власності;
- з'ясувати нормативне регулювання адміністративно-правового забезпечення інтелектуальної власності;
- виокремити особливості реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності;
- сформулювати принципи адміністративно-правового забезпечення у сфері інтелектуальної власності;
- окреслити систему і структуру суб'єктів публічної адміністрації у сфері інтелектуальної власності;
- проаналізувати особливості адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації, наділених владними повноваженнями у сфері інтелектуальної власності;
- розкрити роль органів державної влади у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності та визначити шляхи удосконалення їх діяльності;
- з'ясувати роль і місце адміністративних процедур у забезпеченні захисту інтелектуальної власності;
- схарактеризувати інститут адміністративної відповідальності за порушення законодавства інтелектуальної власності та окреслити шляхи його удосконалення;
- виявити особливості захисту інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають під час здійснення публічною адміністрацією адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності.

Предмет дослідження – адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційної праці є сукупність філософських і загально-правових методів наукового пізнання. Діалектичний метод становить методологічну основу дослідження і надає можливість проаналізувати сучасний стан адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні, правові явища та процеси в їх розвитку та взаємозв'язку, виявити основні тенденції розвитку і напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності (підрозділи 1, 2, 3, 4). За допомогою формально-логічного методу сформовано теоретичні положення дисертації, визначено поняття і структуру адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 2.1). Історико-правовий метод дає змогу виокремити правові закономірності виникнення та розвитку законодавчого забезпечення захисту інтелектуальної власності, а також охарактеризувати юридичну практику у сфері інтелектуальної власності (підрозділи 1.3, 2.1, 4.1, 4.2, 4.3). Завдяки статистичному та системно-структурному методам здійснено класифікацію принципів, визначено систему, структуру й адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які забезпечують захист інтелектуальної власності (підрозділи 2.3, 3.1, 3.2, 3.3). Метод порівняльного правознавства та нормативно-правовий метод було застосовано для зіставного аналізу Конституції України, вітчизняних законодавчих і нормативних актів та законодавства зарубіжних країн у сфері інтелектуальної власності, особливостей реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів у сфері інтелектуальної власності (підрозділи 1.3, 2.1, 2.2, 3.3). Метод абстрагування надав можливість виділити особливості адміністративно-правового забезпечення, відмежувати публічні відносини від приватно-правових (підрозділи 1.1, 1.2, 2.2, 4.2). Метод моделювання як науковий інструмент використано для моделювання та вдосконалення законодавчих актів (підрозділи 3.3, 4.1, 4.2). Метод правової кібернетики застосовано для виявлення порушень інтелектуальної власності в мережі Інтернет (підрозділ 4.3). Метод доктринального аналізу дав можливість встановити найбільш проблемні аспекти застосування заходів адміністративної відповідальності (підрозділи 3.3, 4.1, 4.2, 4.3). За допомогою методів емпіричного дослідження отримано достовірні відомості щодо напрямів адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності (розділ 4).

У дисертації було використано й інші методи наукового пізнання, що дало змогу визначити і комплексно схарактеризувати адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні.

Нормативною базою дослідження є Конституція України, міжнародні акти, чинні законодавчі та інші нормативні акти у сфері інтелектуальної власності.

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні й аналітичні матеріали, а також узагальнення практичної діяльності державних органів у сфері інтелектуальної власності.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що праця є одним із перших в українській адміністративній науці комплексним дослідженням, присвяченим вивченню проблем адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні.

В результаті дослідження сформовано концептуальні положення, які мають важливе теоретичне і практичне значення, зокрема:

уперше:

- запропоновано авторське визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності», яке окреслює регламентовану адміністративно-правовими нормами діяльність суб'єктів публічної адміністрації, уповноважених забезпечити конституційні гарантії захисту інтелектуальної власності;

- визначено структуру адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності, яка об'єднує: об'єкти адміністративно-правового забезпечення; суб'єкти адміністративно-правового забезпечення; норми адміністративного права; адміністративно-правові відносини; гарантії;

- виокремлено особливості адміністративно-правових гарантій, які охоплюють такі елементи адміністративно-правового забезпечення: державний захист особистого немайнового та (або) майнового права інтелектуальної власності; надання державою правових гарантій захисту прав учасникам правовідносин у сфері інтелектуальної власності; реалізація захисту прав учасників правовідносин у сфері інтелектуальної власності; гарантії учасникам правовідносин реалізації їхніх прав і законних інтересів у зазначеній сфері; достатність адміністративно-правових гарантій у законодавчих актах, положення яких регулюють захист інтелектуальної власності;

- розкрито зміст адміністративно-правових гарантій шляхом поділу їх на нормативні, інституційні, організаційно-правові, процесуальні;

- сформовано загальні та спеціальні принципи-обов'язки, які визначають діяльність публічної адміністрації у сфері адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності;

- схарактеризовано законодавче регулювання забезпечення захисту інтелектуальної власності як упорядкованої та узалежненої системи нормативно-правових актів, які визначають адміністративно-правовий

інструментарій порядку реалізації прав і захист правовласників об'єктів права інтелектуальної власності, інших учасників правовідносин у сфері інтелектуальної власності;

– виявлено специфіку Апеляційної палати Мінекономіки як регламентовану адміністративно-правовими нормами діяльність, що має процесуальний характер. Цю процедуру варто тлумачити у вузькому значенні – як встановлену спеціальним законодавством процедуру щодо визначеного кола об'єктів права інтелектуальної власності та набуття прав на них. Незважаючи на певну схожість із адміністративною процедурою в широкому її розумінні – як встановлений спеціальним законодавством порядок розгляду та вирішення органом публічної адміністрації індивідуальних адміністративних справ, процедура Апеляційної палати Мінекономіки має суттєві відмінності, зокрема: адміністративна процедура не може починатися з ініціативи суб'єкта публічної адміністрації; як правило, звернення стосується заперечень проти рішень Мінекономіки щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності; колегіальність розгляду справи; обмеження вибору кола суб'єктів публічної адміністрації; відсутність контрольної (наглядової) діяльності щодо заявника; відсутність покладання на заявника обов'язків; прийняте у справі рішення стосується тільки заявника; мотивоване рішення затверджується наказом суб'єкта публічної адміністрації; відсутні заходи державного впливу; відсутні провадження у справах про адміністративні правопорушення;

– сформульовано та обґрунтовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення адміністративної відповідальності за правопорушення законодавства у сфері інтелектуальної власності шляхом внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення;

удосконалено:

– адміністративно-правові форми й методи діяльності публічної адміністрації у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності;

– класифікацію нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері: охорони авторського права і суміжних прав; охорони промислової власності; охорони засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів, робіт і послуг; недобросовісної конкуренції; інформаційної, зовнішньоекономічної, рекламної, фінансової діяльності;

– наукові підходи до визначення перспектив удосконалення нормативно-правової бази у сфері інтелектуальної власності (Кодексу України про адміністративні правопорушення, Законів України «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про захист економічної конкуренції»);

дістали подальшого розвитку:

- теоретичні уявлення та підходи, які відрізняють адміністративно-правовий захист інтелектуальної власності від захисту загальної форми власності;

- методологія аналізу адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності як учення, що потребує методологічного аналізу з використанням широкого загалу методів наукового пізнання, прийомів, способів, засобів і завдань, пов'язаних із дослідженням особливостей адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності;

- характеристика функції держави у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності як самостійного правового інституту в загальній системі державної діяльності щодо охорони та захисту прав і свобод людини, де держава здійснює комплекс організаційних, економічних і правових заходів;

- характеристика специфічних рис публічної адміністрації у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності: Кабінету Міністрів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України, Міністерства культури України, АМКУ, СБУ, Національної поліції, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державної податкової служби України, Державної митної служби України, Державного агентства України з питань кіно, місцевих органів виконавчої влади, структурних підрозділів публічної адміністрації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в роботі положення, висновки та пропозиції можуть бути використані:

- у науково-дослідній сфері – для поглиблення досліджень і вирішення теоретико-правових питань, пов'язаних з удосконаленням адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні (Акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права від 19.01.2020, Додаток А);

- у правотворчій діяльності – для розроблення законопроекту та внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Лист Народного депутата України від 05.03.2020 р., Додаток Б);

- у правозастосовній діяльності – запропоновані рекомендації дали змогу поліпшити практичну діяльність суду щодо забезпечення захисту інтелектуальної власності (Акт впровадження Північного апеляційного господарського суду від 22.01.2020 р., Додаток В);

- у навчальному процесі – під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне судочинство», «Ведення адвокатом справ у порядку

адміністративного судочинства», «Господарське право», «Господарський процес» і проведення занять за програмою спеціальної адвокатської підготовки, а саме – суддівських практикумів і практичних занять з дисциплін «Вступ до професії», «Судоустрій в Україні», а також у науково-дослідницькій роботі викладачів і аспірантів (Акт впровадження Академії адвокатури України від 02.03.2020 р., Додаток Д).

Особистий внесок здобувача. Усі наукові положення, висновки та пропозиції, що винесено на захист, ґрунтуються на власних дослідженнях. У статті «Поняття та структура адміністративно-правового забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності», підготовленій спільно з О. Світличним, здобувачем визначено поняття та сучасну структуру органів публічного управління у сфері адміністративно-правового забезпечення охорони інтелектуальної власності.

Апробація матеріалів дисертації. Основні теоретичні положення та результати дисертаційного дослідження викладено в наукових доповідях на таких міжнародних науково-практичних конференціях: «Захист прав людини в парадигмі верховенства права» (м. Київ, 17–18 травня 2017 р.); «Тридцять дев'ять економіко-правові дискусії» (м. Львів, 26 липня 2019 р.); «Розвиток сучасного права в умовах глобальної нестабільності» (м. Одеса, 13–14 вересня 2019 р.); «Сорокові економіко-правові дискусії» (м. Львів, 24 вересня 2019 р.); «Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання» (м. Одеса, 22 листопада 2019 р.); «Актуальні дослідження правової та історичної науки» (м. Тернопіль, 4 березня 2020 р.); «Актуальні питання та проблеми правового регулювання суспільних відносин» (м. Дніпро, 6–7 березня 2020 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення та висновки дисертації знайшли відображення у 34-х наукових працях, серед яких одноосібна монографія, розділ (в співавторстві) у колективному підручнику.

Структура й обсяг дисертації. Мета й завдання дослідження зумовили структуру роботи, яка складається зі вступу, чотирьох розділів, які містять дванадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації складає 420 сторінок. У списку використаних джерел – 539 найменувань на 25-ти сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження, встановлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами і грантами, розкрито мету і сформульовано завдання, визначено наукову новизну й окреслено

практичне значення отриманих результатів, подано апробацію матеріалів дисертації, визначено її структуру й обсяг.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності» містить три підрозділи, в яких розкрито поняття, структуру, методологію та функції держави в аналізованій сфері.

У підрозділі 1.1. «Поняття та структура адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності» проаналізовано окремі наукові думки щодо визначення певних наукових категорій: «механізм», «правовий механізм», «правове регулювання», «адміністративно-правовий механізм».

Схарактеризовано поняття «адміністративно-правове забезпечення» як важлива юридична категорія науки адміністративного права. Проаналізовано наукові праці, вивчено погляди фахівців щодо сутності та складових адміністративно-правового забезпечення, що дало змогу розкрити зміст адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності. Виявлено особливості адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності, які впливають із сутності особистих немайнових і майнових прав інтелектуальної власності, які підлягають правовій охороні та захисту нормами приватного і публічного права. З огляду на специфіку охорони особистого немайнового та (або) майнового права інтелектуальної власності, яке є непорушним і охороняється державою, адміністративно-правове забезпечення – це передусім регламентована адміністративно-правовими нормами діяльність уповноважених суб'єктів публічної адміністрації, спрямована на реалізацію конституційних гарантій захисту правовласників об'єктів права інтелектуальної власності, моральних і матеріальних інтересів інших учасників суспільних відносин, що виникають під час різних видів інтелектуальної діяльності.

Визначено структуру адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності, яка охоплює об'єкт, суб'єкти, норми права, адміністративно-правові відносини та гарантії адміністративно-правового забезпечення.

У підрозділі 1.2. «Методологія аналізу адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності» зазначено, що дослідження методології аналізу адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності сукупно з іншими правовими явищами потребує застосування всього наявного в сучасній науці методологічного інструментарію.

Акцентовано увагу на тому, що в процесі захисту інтелектуальної власності провідну роль відіграють суб'єкти публічної адміністрації, які з

урахуванням предмета й основного методу галузі адміністративного права використовують спеціально-юридичні способи, форми і методи впливу на поведінку та діяльність підпорядкованих учасників адміністративно-правових відносин.

Зазначено, що методологія аналізу адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності передбачає застосування певних методів наукового пізнання. Загальнонауковий діалектичний метод дав змогу вивчити правові явища і процеси в їх розвитку та взаємозв'язку, виявити основні тенденції розвитку та напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності. Розкрито роль інших методів наукового пізнання, використаних у роботі, зокрема метод абстрагування, який дав змогу виділити особливості адміністративно-правового забезпечення та відокремити публічні відносини від приватно-правових, а також загальнонаукові методи (аналізу і синтезу), методи моделювання та прогнозування, формально-юридичний метод, правового регулювання, порівняльно-правовий, історико-правовий методи. Сукупно ці методи допомогли оцінити сучасний стан адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності, виявити наявні недоліки адміністративно-правового регулювання та сформулювати наукові пропозиції щодо їх усунення.

Підрозділ 1.3. «Функції держави із забезпечення захисту інтелектуальної власності» присвячено розкриттю правового характеру діяльності держави. У ньому проаналізовано категорію «функції держави». Схарактеризовано сучасний стан наукових розвідок, види державних функцій та їх значення в забезпеченні захисту інтелектуальної власності, що має як науково-теоретичне, так і практичне значення.

Зазначено, що Конституція України та чинне законодавство закріплюють за державою в особі уповноважених органів публічної влади функцію захисту інтелектуальної власності, гарантують громадянам розвиток інтелектуальної творчої діяльності, забезпечують охорону і захист майнового та (або) особистого немайнового права інтелектуальної власності в разі їх порушення. Незважаючи на конституційне закріплення, зазначена норма набуває сенсу лише тоді, коли держава не тільки гарантує, але й реально забезпечує захист інтелектуальної власності.

Проаналізовано внутрішні й зовнішні функції держави. Обґрунтовано функцію держави, яка полягає у здійсненні комплексу організаційних, економічних і правових заходів, покликаних забезпечити права та законні інтереси особи, інтереси суспільства і держави у сфері інтелектуальної власності. Розглянуто окремі проблемні питання, пов'язані із захистом інтелектуальної власності.

Доведено, що реалізація функції захисту інтелектуальної власності державою нерозривно пов'язана з її активною діяльністю, яка є відображенням її сутності, а також із діяльністю правовласників об'єктів права інтелектуальної власності. Ця функція об'єктивується і розвивається лише за умови, якщо сам правовласник об'єкта права інтелектуальної власності буде вчиняти активні дії паралельно з активним процесом суб'єкта публічної адміністрації щодо охорони та захисту особистого немайнового та (або) майнового права інтелектуальної власності.

Розділ 2 «Зміст адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності» складається із трьох підрозділів, у яких розкрито законодавче регулювання, особливості реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів управлінської діяльності, а також публічно-правові принципи забезпечення захисту інтелектуальної власності.

У підрозділі 2.1. *«Законодавче регулювання адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності»* зазначено, що наявність сучасної вітчизняної нормативно-правової бази є необхідним атрибутом цивілізованої держави, важливим елементом належного захисту інтелектуальної власності, чинником, який впливає на стан захисту правовласників об'єктів права інтелектуальної власності, держави і суспільства загалом, тому держава покликана забезпечити належний стан законодавчого регулювання захисту інтелектуальної власності, прав і законних інтересів усіх учасників правовідносин у сфері інтелектуальної власності.

Проаналізовано законодавчі та підзаконні нормативні акти. Зосереджено увагу на наявності неузгоджених положень в спеціальних законах у сфері інтелектуальної власності. Встановлено, що питання законодавчого регулювання адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності потребує впливу держави на наявні проблеми, пов'язані з ефективністю захисту цих прав, що безпосередньо залежить від дієвості нормативно-правової бази. Недосконалість нормативно-правової бази щодо регулювання суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності та неефективність державної системи (наявність проблем) фінансування інноваційної діяльності потребують негайного вирішення шляхом законодавчого та фінансового забезпечення.

У підрозділі 2.2. *«Особливості реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів управлінської діяльності у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності»* підкреслено важливість специфічної діяльності публічної адміністрації (її посадових осіб), що входить до забезпечувального блоку реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів забезпечення захисту інтелектуальної

власності, оскільки вони через реалізацію функціональних повноважень у встановлених межах здійснюють безпосередній вплив на підпорядковані їм органи, громадян і юридичних осіб.

Діяльність суб'єктів публічної адміністрації у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності виявляється в конкретних взаємозв'язках, завдяки яким управлінська діяльність набуває певних форм і методів. Проаналізовано форми і методи діяльності публічної адміністрації, зумовлені значною кількістю правовласників як таких, що володіють об'єктами права інтелектуальної власності, інших учасників правовідносин і значною кількістю об'єктів права інтелектуальної власності. Досліджено форми і методи на прикладі діяльності окремих суб'єктів публічної адміністрації. Встановлено, що державне управління інтелектуальною власністю охоплює широке коло різних об'єктів права інтелектуальної власності, що передбачає розмежування способів здійснення владно-організаційного впливу керуючих суб'єктів на підпорядковані їм суб'єкти публічної адміністрації та керовані об'єкти.

Акцентовано увагу на особливостях реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності, сформульовано авторське визначення їх.

Підрозділ 2.3. «Публічно-правові принципи забезпечення захисту інтелектуальної власності» присвячено принципам забезпечення захисту інтелектуальної власності як провідній категорії адміністративного права, яка розкриває основоположні засади цієї галузі права і на якій будується діяльність публічної адміністрації. Окреслено, що поза сферою законодавчого забезпечення залишилися стрижневі засади захисту та гарантування прав і законних інтересів правовласників об'єктів права інтелектуальної власності та інших учасників правовідносин у цій сфері. Розглянуто доктринальні підходи до розуміння принципів та їх нормативне визначення. Підкреслено, що в сучасних умовах демократичної спрямованості публічної влади, побудови раціонального й ефективного державного механізму, радикальної реформи адміністративного права на основі європейських принципів і стандартів, адміністративно-правове забезпечення посідає особливе місце в системі правової регламентації захисту інтелектуальної власності.

На підставі вихідних положень Конституції України та доктринальних поглядів сформовано принципи забезпечення захисту інтелектуальної власності, визначено загальні принципи-обов'язки, які презентують загальні публічно-правові засади діяльності публічної адміністрації щодо забезпечення державних гарантій соціально-економічного розвитку людини, реалізації та захисту прав і законних інтересів. Запропоновано та обґрунтовано власні спеціальні принципи-обов'язки діяльності публічної

адміністрації, які стосуються забезпечення захисту правовласників об'єктів права інтелектуальної власності й цілком відповідають загальній тенденції сучасного розвитку науки адміністративного права й практики, згідно з якою розвиток нової адміністративно-правової доктрини має бути спрямованим на забезпечення прав і свобод людини в усіх сферах її взаємодії з публічною адміністрацією, що є одним із головних завдань держави, а також відповідати об'єктивним потребам суспільства.

Розділ 3 «Організаційно-структурне забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні» складається із трьох підрозділів, присвячених аналізу системи і структури, адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації, ролі органів державної влади в забезпеченні захисту інтелектуальної власності, а також визначенню шляхів удосконалення їх діяльності.

У Підрозділі 3.1. «Система і структура суб'єктів публічної адміністрації у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності» зазначено, що провідну роль у регулюванні відносин у сфері адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності відіграє сучасна система суб'єктів публічної адміністрації. Проаналізовано діяльність Кабінету Міністрів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерства культури України, молоді та спорту України, Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції, Антимонопольного комітету України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Служби безпеки України, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державної митної служби України, Державної податкової служби України, Державного агентства України з питань кіно, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, ДО «Національний офіс інтелектуальної власності», Департаменту інтелектуальної власності, ДП «Український інститут інтелектуальної власності», ДО «Українське агентство з авторських та суміжних прав», Українського інституту експертизи рослин, Департаменту з питань тваринництва, Державної інноваційної фінансово-кредитної установи. Ці суб'єкти публічної адміністрації та їхні структурні підрозділи посідають чільне місце щодо забезпечення захисту інтелектуальної власності, виконують покладені державою завдання, мають організаційно-правову структуру і штат службовців, володіють компетенцією, забезпечені державою гарантіями щодо своєї діяльності (політичними, соціальними і правовими) під час здійснення адміністративно-правового регулювання.

Зроблено висновок, що постійне реформування системи органів виконавчої влади суттєво впливає на діяльність публічної адміністрації, не

завжди є виправданим, а інколи призводить до неефективного виконання публічною адміністрацією поставлених завдань.

Підрозділ 3.2. «Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації у сфері інтелектуальної власності» присвячено правовому статусу державних органів. На підставі аналізу теоретико-методологічних положень схарактеризовано категорії «статус», «правовий статус», «адміністративно-правовий статус». Підкреслено, що в системі юридичних норм, які визначають адміністративно-правовий статус суб'єкта публічної адміністрації, провідну роль відіграють норми адміністративного права.

Доведено, що в адміністративно-правовому статусі суб'єктів публічної адміністрації регулятивна й охоронна функції адміністративного права поряд із визначеними повноваженнями є стрижневими в забезпеченні захисту інтелектуальної власності.

Адміністративно-правовий статус публічної адміністрації у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності позиціонуємо як комплекс конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які реалізуються на основі законодавства в конкретних формах і конкретними методами з метою забезпечення інтересів суспільства та держави. Залежно від особливостей адміністративно-правового статусу, суб'єктів публічної адміністрації у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності поділено на правоохоронні (Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція, Служба безпеки України) та ті, що здійснюють державний контроль (Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України; Антимонопольний комітет України; Міністерство культури України, молоді та спорту України; Міністерство фінансів України; Державна податкова служба України; Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів; Державна митна служба України; Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру; Державне агентство України з питань кіно).

У підрозділі 3.3. «Роль органів державної влади в забезпеченні захисту інтелектуальної власності та шляхи удосконалення їхньої діяльності» підкреслено, що поряд із позитивними зрушеннями у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності залишаються проблемними питання щодо діяльності сучасної державної системи правової охорони інтелектуальної власності. На це звертається увага в Національній стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на період до 2020 року, яка замість трирівневої структури державної системи правової охорони інтелектуальної власності запроваджує дворівневу. Проаналізовано діяльність ДО «Національний офіс інтелектуальної власності».

У межах реформування державної системи інтелектуальної власності, з метою підвищення ефективності діяльності публічної адміністрації, спрямування діяльності посадових осіб на найповніше забезпечення захисту інтелектуальної власності відповідно до європейських і міжнародних принципів і стандартів, вважаємо за необхідне передати окремі повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності національному органу інтелектуальної власності.

Встановлено, що в КУпАП відсутня норма, яка б зобов'язувала правопорушника виконати законні вимоги посадової особи публічної адміністрації у сфері інтелектуальної власності, що суперечить інтересам держави і суспільства.

Вважаємо, що важливе значення для ефективного забезпечення правовідносин у сфері інтелектуальної власності мають приписи посадових осіб органів виконавчої влади, тому пропонуємо доповнити Главу 15 «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління» Кодексу України про адміністративні правопорушення статті 188-52 в такій редакції: «Ухилення від виконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності».

Розділ 4 «Напрямки вдосконалення адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності» складається із трьох підрозділів, у яких сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства в аналізованій сфері.

У підрозділі 4.1. *«Роль адміністративних процедур у забезпеченні захисту інтелектуальної власності»* підкреслено, що незважаючи на значні досягнення у сфері інтелектуальної власності, яких здобула Україна за часи незалежності, процедурні аспекти діяльності суб'єктів публічної адміністрації ще не є досконалими. Досліджено адміністративні процедури, які здійснює Антимонопольний комітет України та митні органи відповідно до міжнародних угод.

Наголошено, що одним із найбільш поширених видів процедур у сфері інтелектуальної власності є пов'язані з одержанням патенту або свідоцтва на об'єкт права інтелектуальної власності, що передбачає спеціальну адміністративну форму щодо розв'язання певної категорії спорів, які виникають здебільшого на стадії реєстрації права інтелектуальної власності.

Проаналізовано діяльність Апеляційної палати Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, підкреслено, що норми спеціальних законів у сфері інтелектуальної власності по-різному визначають коло осіб, яким надано право представляти права й інтереси заявника у відносинах із цим органом. Спираючись на проведений аналіз нормативно-

правових актів і чинних наукових підходів щодо ролі адміністративних процедур у забезпеченні захисту інтелектуальної власності, встановлено, що адміністративна процедура в досліджуваній сфері має свої особливості, які випливають із специфіки нормативно-правового забезпечення об'єктів права інтелектуальної власності. Доведено, що процедура Апеляційної палати Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства регламентована адміністративно-правовими нормами і має процесуальний характер, її варто трактувати у вузькому значенні як встановлену спеціальним законодавством процедуру щодо визначеного кола об'єктів права інтелектуальної власності та набуття прав на них.

У підрозділі 4.2. «Інститут адміністративної відповідальності як правовий механізм забезпечення захисту інтелектуальної власності» окреслено проблеми правозастосування. З'ясовано, що норми ст. 156-3 КУпАП не повною мірою розкривають об'єктивну сторону правопорушення, передбаченого цією статтею. Під час виявлення ознак правопорушень, передбачених ст. 156-3 КУпАП, слід врахувати положення Законів України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» та «Про рекламу», відповідно до яких посадові особи Держпродспоживслужби України мають право притягувати до відповідальності за порушення законодавства про рекламу як фізичних осіб-підприємців, посадових осіб, юридичних осіб, так і фізичних осіб, а також представництва нерезидента в Україні.

Встановлено, що об'єктивна сторона правопорушення, передбачена нормами ст. 156-3 КУпАП, може виявитися в різноманітних формах протиправних дій. Адміністративні дії, що виникають під час виробництва, розповсюдження та споживання реклами вкупі з незаконним використанням об'єктів права інтелектуальної власності, треба кваліфікувати за сукупністю правопорушень, передбачених ст. 156-3 і ст. 51-2 КУпАП. З об'єктивної точки зору правопорушення, передбачене ст. 164-7 КУпАП, може виявлятися в діях, що порушують авторське право або суміжні права, у формі: незаконного розповсюдження (прокату) фільмів; незаконного демонстрування фільмів; незаконного продажу фільмів; незаконного виготовлення фільмокопій; незаконного тиражування фільмокопій; незаконного передавання у прокат фільмокопій; іншого умисного порушення авторського права або суміжних прав.

Доведено, що в разі вчинення правопорушення у формі незаконного розповсюдження або незаконного демонстрування фільмів особою, яка не має державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів, таке правопорушення має кваліфікуватися за ст. 164-7, 51-2 КУпАП.

Також розвинено тезу про необхідність визнання юридичних осіб повноцінними суб'єктами адміністративного проступку.

У підрозділі 4.3. «Захист інтелектуальної власності в мережі “Інтернет”» зосереджено увагу на важливих питаннях забезпечення захисту інтелектуальної власності. Виокремлено сучасну проблему – порушення авторського права і суміжних прав, що відбувається в мережі «Інтернет»: за відомостями Міжнародного альянсу з інтелектуальної власності, Україна є піратом № 1 у Європі. Вважаємо, що надане в ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжне право» визначення поняття «піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав» не повною мірою розкриває такий вид правопорушення, як інтернет-піратство, що має вагомий вплив на кваліфікацію зазначеного виду правопорушень.

Погоджуємося, що основним безпосереднім об'єктом інтернет-піратства є відповідні об'єкти авторського права і суміжних прав, наведені в пункті «б» ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Дійшли висновку, що спірним є питання, чи потрібно до переліку правопорушень авторського права і (або) суміжних прав у мережі «Інтернет», наведеного в зазначеній статті, включити й інші об'єкти авторського права та суміжних прав, щодо яких можуть вчинятися порушення. Зокрема це стосується аудіовізуальних творів і електронної (цифрової) інформації.

Акцентовано увагу на тому, що в питанні відповідальності провайдерів слід керуватися не лише нормами Законів України «Про авторське право і суміжні права» та «Про телекомунікації», але й іншими законодавчими актами, зокрема ч. 4 ст. 17 Закону України «Про електронну комерцію», ч. 6 ст. 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

З'ясовано, що за недотримання умов і правил, які визначають порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі «Інтернет» (ст. 164-17 КУпАП), суб'єктом зазначеного правопорушення може бути не тільки власник вебсайту (власник облікового запису), постачальник послуг хостингу чи провайдер програмної послуги, але й реєстрант доменного імені.

ВИСНОВКИ

У висновках узагальнено результати проведеного дослідження і запропоновано розв'язання наукової проблеми в галузі адміністративного права щодо розкриття специфічних особливостей адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності. Сформульовано

низку теоретичних і практичних висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вирішення цього завдання, зокрема:

1. Доведено, що забезпечення захисту інтелектуальної власності в загальній системі права власності слід тлумачити як відносно самостійний інститут, покликаний забезпечити захист особистого немайнового та майнового права правовласників об'єктів права інтелектуальної власності, а також усіх інших учасників суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності.

2. Визначено основні напрями адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності, а саме: забезпечення державою захисту особистого немайнового та (або) майнового права інтелектуальної власності; надання державою правових гарантій захисту прав учасників відносин у сфері використання об'єктів права інтелектуальної власності; гарантування та реалізацію прав і законних інтересів учасникам правовідносин у сфері інтелектуальної власності; достатність адміністративно-правових гарантій, визначених у законодавчих актах і положеннях, які регулюють захист інтелектуальної власності.

3. Розкрито юридичний зміст адміністративно-правових гарантій і здійснено поділ їх:

- нормативні (сукупність правових норм, принципів, юридичних обов'язків і відповідальності);

- інституційні (пов'язані з механізмами забезпечення діяльності суб'єктів господарської діяльності та інших учасників правовідносин у сфері інтелектуальної власності);

- організаційно-правові (створюють уповноважені суб'єкти публічної адміністрації, застосовують різноманітні заходи, засоби, форми та методи діяльності);

- процесуальні (пов'язані з механізмом захисту прав і законних інтересів правовласників об'єктів інтелектуальної власності, а також прав і законних інтересів споживачів).

4. Окреслено структуру адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності, складовими якої є:

1) об'єкт адміністративно-правового забезпечення – суспільні відносини у сфері інтелектуальної власності;

2) суб'єкти адміністративно-правового забезпечення – суб'єкти публічної адміністрації, наділені владними повноваженнями, правами та обов'язками, встановленими адміністративно-правовими нормами у сфері інтелектуальної власності;

3) норми права – адміністративно-правові норми, які регулюють суспільні відносини у сфері захисту інтелектуальної власності, виконують одну з

основних функцій щодо забезпечення захисту особистого немайнового та майнового права інтелектуальної власності, захисту суб'єктів господарської діяльності, прав споживачів;

4) адміністративно-правові відносини (регулятивні правовідносини; правоохоронні правовідносини; за складом учасників; за сферою виникнення; за станом взаємної підпорядкованості суб'єктів) – відносини, які відображають вплив адміністративно-правових норм на суб'єкти та об'єкти публічного управління у сфері інтелектуальної власності, виникають із настанням певних, передбачених адміністративно-правовими нормами юридичних фактів;

5) гарантії – передбачений чинним законодавством комплекс правових засобів впливу, який забезпечує реалізацію суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності.

5. Запропоновано визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності», яке слід розуміти як регламентовану адміністративно-правовими нормами діяльність суб'єктів публічної адміністрації, уповноважених забезпечити конституційні гарантії захисту інтелектуальної власності.

6. Методологію аналізу адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності трактовано як учення, що потребує аналізу з використанням методів наукового пізнання, прийомів, способів, засобів і завдань, пов'язаних із дослідженням особливостей адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності.

7. За своєю сутністю функції держави у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності є самостійним правовим інститутом у загальній системі державної діяльності охорони та захисту прав і свобод людини, де держава здійснює комплекс організаційних, економічних і правових заходів, покликаних забезпечити права і законні інтереси особи, суспільства і держави. Необхідною умовою функції держави є організаційне та правове забезпечення правовласників об'єктів права інтелектуальної власності, гарантій їх захисту, визначення прав і обов'язків публічної адміністрації у сфері інтелектуальної власності, а також надання всім учасникам правовідносин у сфері інтелектуальної власності можливостей захищати свої суб'єктивні права в органах публічної адміністрації та в суді. Реалізація функції захисту інтелектуальної власності державою невід'ємно пов'язана з її активною діяльністю, що є відображенням її сутності, та діяльністю правовласників об'єктів права інтелектуальної власності. Ця функція об'єктивується і розвивається лише за умови, що правовласник об'єкта права інтелектуальної власності буде вчиняти активні дії одночасно з активним процесом суб'єкта публічної адміністрації щодо охорони та

захисту особистого немайнового та (або) майнового права інтелектуальної власності.

8. Основним джерелом, яке покликане забезпечити захист інтелектуальної власності і яке визначає основи діяльності й компетенцію державних органів у сфері охорони інтелектуальної власності, є норми Конституції України (ст. 41, 42, 54, 92, 106, 116, 117). Недосконалість законодавчого регулювання суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності та неефективність державної системи фінансування інноваційної діяльності призводять до негативних явищ у досліджуваній сфері.

Законодавчі акти у сфері адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності систематизовано за об'єктивною ознакою і класифіковано на нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сферах:

- охорони авторського права і суміжних прав;
- охорони промислової власності;
- охорони засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів, робіт і послуг;
- недобросовісної конкуренції;
- інформаційної, зовнішньоекономічної, рекламної, фінансової діяльності.

9. Законодавче регулювання забезпечення захисту інтелектуальної власності схарактеризовано як упорядковану та узалежнену систему нормативно-правових актів, які встановлюють адміністративно-правовий інструментарій порядку реалізації прав і захист правовласників об'єктів права інтелектуальної власності, інших учасників правовідносин у сфері інтелектуальної власності.

10. Адміністративно-правову форму забезпечення захисту інтелектуальної власності тлумачимо як визначену нормативно-правовими актами діяльність публічної адміністрації, що виявляється в конкретних діях і взаємозв'язках з метою вирішення поставлених перед нею завдань.

11. Адміністративно-правові методи забезпечення захисту інтелектуальної власності визначено як способи та прийоми безпосереднього й цілеспрямованого впливу суб'єктів публічної адміністрації (посадових осіб) на підставі закріпленої за ними компетенції, у встановлених межах і відповідній формі, на підпорядковані їм органи та керовані об'єкти.

12. Сформовано загальні та спеціальні принципи-обов'язки, які визначають діяльність публічної адміністрації у сфері адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності.

До загальних принципів-обов'язків діяльності публічної адміністрації належать:

- принцип відповідальності держави перед людиною за свою діяльність;
- принцип забезпечення прав і свобод людини;
- принцип забезпечення права кожного на вільний розвиток власної особистості;
- принцип забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності й господарювання;
- принцип сприяння розвитку науки;
- принцип встановлення наукових зв'язків України зі світовим співтовариством;
- принцип гарантування кожному права на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових і службових осіб.

До спеціальних принципів-обов'язків публічної адміністрації відносимо такі принципи:

- забезпечення права кожному володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності;
- гарантування громадянам свободи літературної, художньої, наукової та технічної творчості;
- гарантування громадянам захисту інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають з огляду на різні види інтелектуальної діяльності;
- гарантування захисту прав інтелектуальної власності суб'єктам господарської діяльності;
- заборону використовувати або поширювати результати інтелектуальної, творчої діяльності без згоди правовласника, за винятками, встановленими законом;
- гарантування надання суб'єктами публічної адміністрації якісних адміністративних послуг;
- забезпечення європейських і міжнародних стандартів у діяльності публічної адміністрації у сфері охорони інтелектуальної діяльності.

13. Виявлено специфічні риси публічної адміністрації, що мають юридично-владний, розпорядчий, організаційний та цілеспрямований загально-соціальний характер і реалізуються через комплекс визначених нормами адміністративного права функцій, а також з'ясовано, що сучасну систему суб'єктів публічної адміністрації у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності становлять:

а) Кабінет Міністрів України;

б) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство фінансів України, Міністерство культури України

– забезпечують формування та реалізацію державної політики в одній або декількох сферах;

в) Антимонопольний комітет України – центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом;

г) Служба безпеки України – державний орган спеціального призначення;

г') Національна поліція, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державна податкова служба України, Державна митна служба України, Державне агентство України з питань кіно – центральні органи виконавчої влади, що виконують окремі функції з реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності;

д) місцеві державні адміністрації – місцеві органи виконавчої влади;

е) структурні підрозділи публічної адміністрації, апарати управління центральних органів виконавчої влади, їхні територіальні підрозділи, а також відповідні державні підприємства, департаменти, управління та їхні відділи, що в якості структурних складових системи органів виконавчої влади реалізують свої повноваження, визначені підзаконними нормативними актами.

14. З огляду на статус, конкретні права й обов'язки суб'єктів публічної адміністрації, що забезпечують захист у сфері інтелектуальної власності, виокремлено адміністративно-правовий статус публічної адміністрації як комплекс конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які реалізують свої повноваження на основі адміністративного законодавства в конкретних формах і конкретними методами, з метою задоволення інтересів правовласників об'єктів права інтелектуальної власності, суспільства та держави. Залежно від особливостей адміністративно-правового статусу суб'єкти публічної адміністрації поділено на правоохоронні, контролюючі та судові.

15. Погоджуємось, що роль органів державної влади в забезпеченні захисту інтелектуальної власності є визначальною, проте і правовласники об'єктів інтелектуальної власності мають бути активними учасниками захисту власних інтересів. Поєднанням зусиль усіх учасників правовідносин можна досягти ефективного захисту інтелектуальної власності.

Для забезпечення захисту інтелектуальної власності необхідно є сукупність заходів, що вчиняють:

1) правовласники об'єкта права інтелектуальної власності;

2) публічна адміністрація, що виявляється в конкретних діях, які сприяють реалізації поставлених завдань у сфері інтелектуальної власності;

3) суди (спеціалізовані суди), які діють відповідно до процесуального законодавства.

16. Установлено, що в КУпАП відсутня норма, яка б зобов'язувала виконувати законні вимоги посадових осіб центрального органу виконавчої влади, яка реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. На цій підставі запропоновано внести зміни до глави 15 «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління» Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме – до статті 188-52 «Ухилення від виконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності».

17. Виходячи з теорії адміністративного права, процедура Апеляційної палати Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства регламентована адміністративно-правовими нормами і має процесуальний характер. Про це свідчать такі ознаки: наявність обов'язкового учасника – суб'єкта публічно-владних повноважень; Регламент Апеляційної палати Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства випливає із нормативно-правового акта; адміністративна процедура розпочинається зі звернення фізичної або юридичної особи приватного права; має індивідуальний, конкретний характер; прийняттю рішення передусім підготовча процедура, котра охороняє принципи публічності, оперативності, строковості, неупередженості; про хід апеляційного засідання складається протокол, який веде секретар; фіксування ходу апеляційного засідання може здійснюватися за допомогою технічних засобів; сторонам роз'яснюють зміст рішення та права на його оскарження; у разі потреби учасником апеляційного засідання може бути перекладач і експерт; наявність чи відсутність обставин, на яких ґрунтуються вимоги й заперечення сторін, а також інші обставини, що мають значення для правильного розгляду заперечення, ґрунтуються на доказах (встановлюються письмовими, речовими та електронними доказами, висновками експертів, поясненнями учасників розгляду заперечення); принцип контролю (Перший віце-прем'єр-міністр України – Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, може опротестувати рішення Апеляційної палати, прийняте за результатами розгляду заперечення); рішення Апеляційної палати є обов'язковим для апелянта, Мінекономіки та його структурних підрозділів, що належать до державної системи правової охорони інтелектуальної власності; оприлюднення рішення Апеляційної палати; прийняте рішення може бути як позитивним, так і негативним для заявника; оскарження рішення Апеляційної палати в судовому порядку.

18. Адміністративну процедуру варто тлумачити у вузькому значенні – як встановлену спеціальним законодавством процедуру щодо визначеного кола об'єктів права інтелектуальної власності та набуття на них прав. Незважаючи на певну схожість із адміністративною процедурою в

широкому їй розумінні – як встановлений спеціальним законодавством порядок розгляду та вирішення органом публічної адміністрації індивідуальних адміністративних справ, вона має суттєві відмінності від процедури Апеляційної палати Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, зокрема: адміністративна процедура не може починатися за ініціативи суб'єкта публічної адміністрації; як правило, звернення стосується заперечень рішень Мінекономіки щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності; колегіальність розгляду справи; обмеження вибору кола суб'єктів публічної адміністрації; відсутність різноманітної контрольної (наглядової) діяльності щодо заявника; відсутність покладання на заявника обов'язків; прийняте у справі рішення стосується тільки заявника; мотивоване рішення затверджується наказом суб'єкта публічної адміністрації; відсутні заходи державного впливу; відсутні провадження у справах про адміністративні правопорушення.

19. Проаналізовано склад адміністративних правопорушень у сфері інтелектуальної власності та на цій підставі встановлено, що об'єктивні й суб'єктивні ознаки складу адміністративних правопорушень, передбачені нормами ст. 156-3, 164-7, 164-8, 164-13 КУпАП, недостатньо чітко сформульовано, що створює певні проблеми під час кваліфікації адміністративних деліктів.

3 метою вдосконалення ефективності здійснення заходів щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності, а також однакового застосування положень адміністративного і спеціального законодавства, наведено рекомендації в частині належного документування порушень законодавства у сфері інтелектуальної власності та обґрунтовано, що з об'єктивної точки зору правопорушення, передбачене ст. 164-7 КУпАП, може виявлятися в діях, які порушують авторське право або суміжні права, у формі: незаконного розповсюдження (прокату) фільмів; незаконного демонстрування фільмів; незаконного продажу фільмів; незаконного виготовлення фільмокопій; незаконного тиражування фільмокопій; незаконного передання у прокат фільмокопій; іншого умисного порушення авторського права або суміжних прав.

20. Доведено, що крім власників вебсторінки (власників облікового запису), постачальників послуг хостингу, одним із порушників об'єктів права інтелектуальної власності в мережі «Інтернет» може бути реєстрант доменного імені. Варто зауважити, що внаслідок порушення умов і правил, які визначають порядок порушень авторського права і (або) суміжних прав із використанням мережі «Інтернет» (ст. 164-17 КУпАП), суб'єктом такого правопорушення може бути власник вебсайту (власник облікового запису),

постачальник послуг хостингу, провайдер програмної послуги, реєстрант доменного імені.

Об'єктивна сторона правопорушення в мережі «Інтернет», передбаченого ст. 164-17 КУпАП, може виявлятися в діях, які мають форми незаконного відтворення, незаконного тиражування та розповсюдження, незаконного оприлюднення й опублікування, незаконного використання засобів обходу технічних засобів захисту, незаконного розміщення електронної (цифрової) інформації.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографія:

1. Коротун О. М. Адміністративно-правові аспекти забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні: проблеми теорії та практики правозастосування : монографія. Київ : НУБіП України, 2019. 294 с.

Статті в наукових фахових виданнях України:

2. Коротун О. М. Вищі спеціалізовані суди: зарубіжний досвід і вітчизняні проекти. *Вісник господарського судочинства*. 2016. № 5–6. С. 145–151.

3. Коротун О. М. Методи управлінської діяльності у сфері забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. № 2. С. 95–98.

4. Коротун О. М. Захист прав інтелектуальної власності: сучасний стан розвитку процесуального законодавства. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Випуск 3 (28). Т. 1. С. 101–105.

5. Коротун О. М. Адміністративно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників господарського обороту товарів та послуг. *Право і суспільство*. 2019. № 3. С. 62–66.

6. Коротун О. М. Роль функцій держави у забезпеченні охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 3. С. 144–147. URL: http://pap.in.ua/3_2019/38.pdf

7. Коротун О. М. Охорона інтелектуальної власності: сучасний стан розвитку процесуального законодавства. *Судова апеляція*. 2019. № 3 (56). С. 85–92.

8. Коротун О. М. Форми управлінської діяльності у сфері охорони інтелектуальної власності. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2019. № 4. С. 80–85.

9. Коротун О. М. Структурні підрозділи Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України у сфері забезпечення охорони

прав інтелектуальної власності. *Приватне та публічне право*. 2019. Вип. № 4. С. 134–137.

10. Коротун О. М. Інтелектуальне піратство: загальнотеоретичні аспекти порушень інтелектуальної власності в мережі Інтернет. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. № 4. С. 82–86.

11. Коротун О. М. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, що забезпечують охорону прав інтелектуальної власності. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 4 (44). С. 114–118.

12. Коротун О. М. Адміністративно-правове регулювання охорони засобів індивідуалізації учасників господарського обороту товарів та послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 151–155.

13. Коротун О. М. Законодавче регулювання адміністративно-правового забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 174–177. URL: www.lsej.org.ua

14. Коротун О. М. Система суб'єктів у сфері забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. Вернадського. Серія «Юридичні науки»*. 2019. Том. 30 (69). № 6. С. 76–80.

15. Коротун О. М. Роль правових актів управління у сфері забезпечення охорони прав інтелектуальної власності. *Інтернаука. Серія «Юридичні науки»*. 2019. № 7 (21). С. 25–30.

16. Коротун О., Світличний О. Поняття та структура адміністративно-правового забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 8. С. 91–95.

17. Коротун О. М. Роль органів державної влади в забезпеченні охорони та захисту прав інтелектуальної власності. *Науковий журнал «Правові новели»*. 2019. № 9. С. 92–98.

18. Коротун О. М. Загальні підходи до визначення кола суб'єктів юридичної відповідальності за порушення об'єктів авторського права та суміжних прав в мережі Інтернет. *Часопис цивілістики*. 2019. Випуск 36. С. 45–50.

19. Коротун О. М. Принципи-обов'язки діяльності публічної адміністрації як гарант забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2019. Вип. 40. С. 41–44.

20. Коротун О. Інститут адміністративної відповідальності як механізм забезпечення захисту інтелектуальної власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 1. С. 117–122.

Статті в наукових виданнях інших держав:

21. Коротун О. Правозастосовна діяльність суб'єктів державної влади у сфері антимонопольного регулювання. *National law Journal: teoriy and practice*. 2017. № 1 (23). С. 71–74.

22. Коротун О. Методологія адміністративно-правового забезпечення охорони права інтелектуальної власності. *Jurnalal Juridic National: Teorie si Practica*. 2019. № 3 (37) С. 59–61.

23. Коротун Е. Административно-правовое обеспечение охраны прав субъектов интеллектуальной собственности. *Legea si viata*. 2019. № 9. С. 73–76.

24. Korotun Olena. State system of protection of intellectual property: tendencies of development in modern conditions. *Recht der Osteuropaischen Staaten (ReOS)*. 2019. № 3. P. 38–42.

25. Korotun Olena. Protection of intellectual property rights on the Internet. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 6 (volume). P. 68–73.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

26. Коротун О. М. Зміни до Господарського кодексу України як видатний крок у забезпеченні реалізації права на судовий захист. *Захист прав людини в парадигмі верховенства права* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 17–18 травня 2017 р.). Київ : Академія адвокатури України, 2017. С. 302–309.

27. Коротун О. М. Гарантії як елемент адміністративно-правового забезпечення охорони права інтелектуальної власності. *Тридцять дев'яти економіко-правові дискусії* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 26 липня 2019 р.). Львів : Наукова спільнота, 2019. С. 86–89.

28. Коротун О. М. Законодавче забезпечення охорони прав інтелектуальної власності. *Розвиток сучасного права в умовах глобальної нестабільності* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 13–14 вересня 2019 р.) / Причорноморська Фундація Права. Одеса, 2019. С. 32–36.

29. Коротун О. М. До питання законодавчого регулювання адміністративно-правового забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Сорокові економіко-правові дискусії* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 24 вересня 2019 р.). Львів : Наукова спільнота, 2019. С. 95–98.

30. Коротун О. М. Кібербезпека та інтелектуальна власність: питання правового забезпечення. *Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 листопада 2019 р.). Одеса : ОДУВС, 2019. С. 7–9.

31. Коротун О. М. Процесуальне законодавство у сфері інтелектуальної власності. *Актуальні дослідження правової та історичної науки* : матер.

Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 4 березня 2020 р.); збірник тез доповідей. Тернопіль, 2020. Вип. 20. С. 49–51.

32. Коротун О. М. Роль адміністративних процедур у захисті інтелектуальної власності. *Актуальні питання та проблеми правового регулювання суспільних відносин* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 6-7 березня 2020 р.) Дніпро : ГО «Правовий світ». 2020. С. 103–106.

Навчальні та методичні посібники:

33. Коротун О. М. Навіщо адміністративне право захищає інтелектуальну власність. *Адміністративне право для громадян України* : наук.-попул. вид. / за ред. В. Галуцька. Київ : НДІПП, 2019. 114. с.

34. Коротун О. М. Інструменти публічного адміністрування. *Адміністративне право України. Повний курс*. 3-тє вид. / За ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с. С. 164–230.

АНОТАЦІЯ

Коротун О. М. Адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні. – *На правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний авіаційний університет. – Київ, 2020.

У дисертації подано теоретичне узагальнення й нове вирішення проблеми адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні. Схарактеризовано поняття адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності та визначено його структуру. Надано авторське визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності», розкрито його сутність і зміст.

Проаналізовано методологію та визначено роль держави щодо забезпечення захисту інтелектуальної власності. Розкрито нормативно-правове забезпечення адміністративно-правового захисту інтелектуальної власності. З'ясовано систему та структуру суб'єктів публічної адміністрації, визначено їхню компетенцію. Простежено особливості реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів забезпечення захисту інтелектуальної власності, виявлено і сформовано принципи забезпечення захисту інтелектуальної власності. Окреслено перспективи вдосконалення структури суб'єктів публічної адміністрації у сфері інтелектуальної власності. Увіражено адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної

адміністрації у сфері інтелектуальної власності. Запропоновано нові та уточнено поширені визначення окремих адміністративно-правових категорій і понять. З'ясовано роль органів державної влади в забезпеченні захисту інтелектуальної власності, підкреслено шляхи поліпшення їхньої діяльності. Проаналізовано правозастосовну діяльність, розроблено пропозиції теоретичного та практичного характеру, спрямовані на вдосконалення нормативно-правових засад адміністративно-правового забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні.

Ключові слова: адміністративно-правове забезпечення, захист, принципи, об'єкти, інтелектуальна власність, публічна адміністрація.

АННОТАЦІЯ

Коротун Е. Н. Административно-правовое обеспечение защиты интеллектуальной собственности в Украине. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук по специальности 12.00.07 – Административное право и процесс; финансовое право, информационное право. – Национальный авиационный университет. – Киев, 2020.

В диссертации осуществлено теоретическое обобщение научной проблемы относительно особенностей административно-правового обеспечения защиты интеллектуальной собственности в Украине и предложено ее новое решение. Обосновано, что административно-правовое обеспечение защиты интеллектуальной собственности в общей системе права собственности следует рассматривать как относительно самостоятельный институт, призванный обеспечить защиту личного неимущественного и имущественного права правообладателей объектов интеллектуальной собственности, а также всех участников общественных отношений в сфере интеллектуальной собственности. Определены основные направления административно-правового обеспечения защиты интеллектуальной собственности, а именно: обеспечение государством защиты личного неимущественного и (или) имущественного права интеллектуальной собственности; предоставление государством правовых гарантий защиты прав участников отношений в сфере использования объектов права интеллектуальной собственности; обеспечение и реализация прав и законных интересов участников правоотношений в сфере интеллектуальной собственности; достаточность административно-правовых гарантий, определенных в законодательных актах и положениях, регулирующих защиту интеллектуальной собственности.

Раскрыто понятие административно-правового обеспечения защиты интеллектуальной собственности и определена его структура, к которой отнесены следующие элементы: объект административно-правового обеспечения; субъекты административно-правового обеспечения; нормы права – административно-правовые нормы; административно-правовые отношения (регулятивные правоотношения, правоохранительные правоотношения по составу участников, по сфере возникновения; по состоянию взаимной подчиненности субъектов) – отношения, которые отражают влияние административно-правовых норм на субъекты и объекты публичного управления в сфере интеллектуальной собственности, возникают с наступлением определенных юридических фактов, предусмотренных административно-правовыми нормами; гарантии – предусмотренный действующим законодательством комплекс правовых средств воздействия, с помощью которых обеспечивается реализация общественных отношений в сфере интеллектуальной собственности.

Исследовано нормативно-правовое обеспечение административно-правовой защиты интеллектуальной собственности. Законодательные акты в сфере административно-правового обеспечения защиты интеллектуальной собственности систематизированы по объективным признакам и классифицированы на нормативно-правовые акты, регулирующие отношения в сфере охраны: авторского права и смежных прав; промышленной собственности; средств индивидуализации участников хозяйственного оборота, товаров, работ и услуг, а также акты в сфере недобросовестной конкуренции, информационной, внешнеэкономической, маркетинговой, финансовой деятельности. Проанализированы формы и методы деятельности публичной администрации, сформированы общие и специальные принципы-обязанности, которые определяют деятельность публичной администрации в сфере административно-правового обеспечения защиты интеллектуальной собственности.

Обосновано, что процедура Апелляционной палаты Министерства развития экономики, торговли и сельского хозяйства регламентирована административно-правовыми нормами и носит процессуальный характер, ее следует рассматривать в узком смысле как установленную специальным законодательством процедуру определенного круга объектов права интеллектуальной собственности и приобретения на них прав.

Охарактеризованы специфические черты публичной администрации, имеющие юридически властный, распорядительный, организующий, целенаправленный общесоциальный характер, которые реализуются через комплекс определенных нормами административного права функций. Установлено, что современную систему субъектов публичной

администрации в сфере обеспечения защиты интеллектуальной собственности составляют: Кабинет Министров Украины, Министерство экономического развития и торговли Украины, Министерство внутренних дел Украины, Министерство финансов Украины, Министерство культуры, молодежи и спорта Украины, которые обеспечивают формирование и реализацию государственной политики в одной или нескольких сферах; Антимонопольный комитет Украины – центральный орган исполнительной власти со специальным статусом; Служба безопасности Украины – государственный орган специального назначения; Национальная полиция, Государственная служба Украины по вопросам безопасности пищевых продуктов и защиты потребителей, Государственная налоговая служба Украины, Государственная таможенная служба Украины, Государственное агентство Украины по вопросам кино – центральные органы исполнительной власти, выполняющие отдельные функции по реализации государственной политики в сфере интеллектуальной собственности; местные государственные администрации; структурные подразделения публичной администрации, аппараты управления центральных органов исполнительной власти, их территориальные подразделения; соответствующие государственные предприятия, департаменты, управления и их отделы, как структурные составляющие системы органов исполнительной власти реализуют свои полномочия, определенные подзаконными нормативными актами.

Осуществлен анализ составов административных правонарушений в сфере интеллектуальной собственности и на этом основании установлено, что объективные и субъективные признаки состава административных правонарушений, предусмотренные нормами статей 156-3, 164-7, 164-8, 164-13 КУоАП, являются недостаточно четко сформулированными в диспозициях указанных статей, создают определенные проблемные вопросы при квалификации административных деликтов. Доказано, что кроме владельцев вебстраницы (владельцев учетной записи) и поставщиков услуг хостинга, одним из нарушителей объектов права интеллектуальной собственности в сети «Интернет» может быть регистрант доменного имени.

Рассмотрено правоприменительную деятельность, разработаны предложения теоретического и практического характера, направленные на совершенствование нормативно-правовых основ административно-правового обеспечения защиты интеллектуальной собственности в Украине.

Ключевые слова: административно-правовое обеспечение, защита, принципы, объекты, интеллектуальная собственность, публичная администрация.

SUMMARY

Korotun O. M. Administrative and legal support for the protection of intellectual property in Ukraine. – *On the rights of the manuscript.*

Thesis for a Doctor of Law Degree in Specialty 12.00.07 Administrative Law and Process; finance law; information law. National Aviation University, Kyiv, 2020.

The thesis generalizes the theoretical generalization and new solution to the scientific problem of peculiarities of administrative and legal support of intellectual property protection in Ukraine. The concept and structure of administrative and legal support of intellectual property protection are revealed. The author defines the concept of «administrative and legal support for the protection of intellectual property», reveals its essence and content. The methodology is analyzed and the role of the state in ensuring the protection of intellectual property is revealed.

The legal and regulatory support for the administrative and legal protection of intellectual property is disclosed. The system and structure of public administration entities are defined, their competence is considered. The peculiarities of realization of administrative-legal and organizational forms and methods of ensuring the protection of intellectual property are characterized, the principles of ensuring the protection of intellectual property are identified and formed. The perspectives of improving the structure of public administration entities in the field of intellectual property are outlined. The administrative and legal status of public administration entities in the field of intellectual property has been formed. New definitions of certain administrative and legal categories and concepts are proposed. The role of public authorities in the protection of intellectual property has been clarified and ways of improving their activity have been identified. Law enforcement activities were considered, theoretical and practical proposals were developed to improve the regulatory and legal foundations of administrative and legal support for the protection of intellectual property in Ukraine.

Key words: administrative and legal support, protection, principles, objects, intellectual property, public administration.

Підписано до друку 7.09.2020 р. Формат 60x84/16.
Ум.-друк. арк. 1,9. Тираж 100 прим. Зам. № 2009-2

Видано і віддруковано в ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
Тел. +38 050 7775901 +38 048 7959160
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.feniksbooks.com

